

ЭМ ХАНГАМЖИЙН
БАЙГУУЛЛАГУУДАД

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
**ЭМ, ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГСЛИЙН
ХЯНАЛТ, ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ГАЗАР**

Энхтайван найрамдлын ордон, Энхтайваны өргөн чөлөө,
3 дугаар хороо, Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас: 26 01 82, Цахим шуудан: info@mmra.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mmra.gov.mn

2026. 06. 09 № 01/911
танай _____-ны № _____-т

Мэдэгдэл хүргүүлэх тухай

Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт, зохицуулалтын газар нь Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тухай хууль, Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 38, 30 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангах хүрээнд төрийн мэдээлэл солилцооны систем (ХУР)-ээр дамжуулан тусгай зөвшөөрөл бүхий эм, эмнэлгийн хэрэгслийн үйлдвэр, ханган нийлүүлэх байгууллага, эмийн сан зэрэг хангамжийн байгууллагын шатлал бүрд эмийн нэр төрөл, үнэ, цувралын мэдээлэл солилцох байгууллага хоорондын цахим мэдээллийн нэгдсэн сангийн хөгжүүлэлтийг үе шаттай хийж байна.

Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.4, 11.1.7 -д эм хангамжийн байгууллага эм, эмнэлгийн хэрэгслийн үнийн ил тод байдлыг хангах, цувралын дугаар, стандарт код, тоо хэмжээг тухай бүр цахим санд оруулах үүргийг тус тус заасан.

"Монголын эм зүйн байгууллагуудын нэгдсэн эм холбоо" ТББ, "Монголын эм хангамжийн шинэчлэл холбоо" ТББ болон ханган нийлүүлэх байгууллагуудтай 2026 оны 05 дугаар сарын 29-ний өдөр уулзалт хийж "Цахим мэдээллийн нэгдсэн сан"-д дараах мэдээллийг систем хооронд мэдээлэл солилцож бүрдүүлэхээр шийдвэрлэсэн. Үүнд:

1. Ханган нийлүүлэх байгууллагын байршил авах сервис-
<https://pmd.hdc.gov.mn/v1/integration/pharmacies>,

2. Ханган нийлүүлэх байгууллагын зарлагын мэдээлэл авах сервис-
<https://pmd.hdc.gov.mn/v1/integration/medicine-sales>,

Иймд 2026 оны 06 дугаар сарын 16-ны өдрийн дотор өөрсдийн программ нийлүүлэгч байгууллагуудтай хамтран дээрх сервисийн хөгжүүлэлтийг хийж, хуулийн хэрэгжилтийг хамтран хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажиллана уу.

Заасан хугацаанд "Цахим мэдээллийн нэгдсэн сан"-д ирүүлээгүй тохиолдолд Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.1-д дагуу арга хэмжээ авахыг мэдэгдэж байна.

1526 150810

Хувийг: "Монголын эм зүйн байгууллагуудын нэгдсэн эм холбоо" ТББ,
"Монголын эм хангамжийн шинэчлэл холбоо" ТББ-д.

Хавсралт ¹⁰..... хуудастай.

ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ *W. Jeeva* ДАЛТАНЦЭЦЭГ

Эмийн борлуулалт + Эмийн сан мэдээллийн API — Интеграцийн заавар

Энэ баримт бичгийг **гадны байгууллага / программ хангагч (вендор)**-т өгнө. Хоёр интеграц агуулна:

- **Хэсэг А — Эмийн борлуулалт (зарлага):** Эмийн сан / эм ханган нийлүүлэгч / эмийн үйлдвэр өөрсдийн системээс **өдөр бүр** эмийн зарлагын (борлуулалт) мэдээг илгээнэ — тухайн өдрийн зарлагыг **7 хоногийн дараа** илгээнэ.
- **Хэсэг Б — Эмийн сан (байршил + POS):** салбар, POS терминал, хаяг, цагийн хуваарийн мастер мэдээллийг sync хийнэ.

Хоёулаа **нэг x-api-key** ашиглана. Холбоос: эмийн сангийн `pos_id` ↔ борлуулалтын `pos_id` (`org_reg_no`, `pos_id` композит).

1. Үндсэн мэдээлэл

Endpoint	POST <code>https://pmd.hdc.gov.mn/api/v1/integration/medicine-sales</code>
Аргачлал	HTTP POST, JSON body, <code>Content-Type: application/json</code>
Нэвтрэлт	<code>x-api-key: <таны нууц түлхүүр></code> (header)
Давтамж	Өдөр бүр нэг удаа — тухайн өдрийн зарлагыг 7 хоногийн дараа илгээнэ
Шифрлэлт	HTTPS заавал

Серверийн хаяг: `https://pmd.hdc.gov.mn/api` (бүх endpoint `/api/v1/...`-аар эхэлнэ). Нэвтрэх **түлхүүрийг (x-api-key)** систем хариуцагч тал тус бүрд тусад нь олгоно.

2. Хүсэлтийн формат (request body)

```
{
  "period_start": "2026-06-01",
  "period_end": "2026-06-01",
  "idempotency_key": "2026-06-01-org9087443",
  "rows": [
    {
      "org_name": "Эрүүл мэндийн яам",
      "org_reg_no": "9087443",
      "txn_date": "2026-06-01",
      "barcode": "6900000000001",
      "trade_name": "Paracetamol 500mg",
      "inn": "Paracetamol",
      "strength": "500mg",
      "dosage_form": "Шахмал",
      "origin_country": "Энэтхэг",
      "manufacturer": "ABC Pharma",
      "batch_no": "B-001",
      "expiry_date": "2027-01-01",
      "quantity": "100",
      "unit": "ширхэг",
      "unit_price": "250",
      "total_price": "25000",
      "buyer_name": "Эмнэлэг А",
      "buyer_reg_no": "1234567",
      "branch_no": "BR-01",
      "pos_id": 1,
      "org_type": "PHARMACY"
    }
  ]
}
```

- `rows` — нэг хүсэлтэд **хамгийн ихдээ 50,000 мөр**. Их бол хэд хэдэн хүсэлтэд хувааж (chunk) илгээнэ.
- `idempotency_key` (сонголтоор, гэхдээ **зөвлөж байна**). Өдрийн тайланд `YYYY-MM-DD-org<org_reg_no>` хэлбэрээр (ж: `2026-06-01-org9087443`) өгөхийг зөвлөнө. Ижил key-тэй хүсэлтийг давтан илгээхэд дахин боловсруулахгүй (сүлжээ тасрахад аюулгүй давтах боломж).
- `period_start` / `period_end` (сонголтот) — тухайн өдрийн хязгаар. Өдрийн тайланд хоёулаа **ижил огноо** (тайлагнаж буй өдөр) байна.

3. Мөр (row) бүрийн талбарууд

#	JSON түлхүүр	Монгол нэр	Төрөл	Заавал	Тайлбар
1	org_name	Байгууллагын нэр	text	✓	Илгээгч (зарсан) байгууллага
2	org_reg_no	Регистрийн дугаар	text	✓	Илгээгчийн улсын бүртгэлийн дугаар
3	txn_date	Борлуулалтын огноо	date	✓	YYYY-MM-DD
4	barcode	Эмийн баркод	text	✓	
5	trade_name	Худалдааны нэр	text	✓	
6	inn	ОУ нэр (INN)	text	✓	Олон улсын нэршил
7	strength	Тун хэмжээ	text	✓	жишээ: 500mg
8	dosage_form	Эмийн хэлбэр	text	✓	жишээ: Шахмал
9	origin_country	Гарал үүслийн улс	text	—	
10	manufacturer	Үйлдвэрлэгч	text	—	
—	special_license_no	Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	text	—	Импортын/тусгай зөвшөөрлийн дугаар
11	batch_no	Цувралын дугаар	text	✓	
12	expiry_date	Эмийн дуусах хугацаа	date	✓	YYYY-MM-DD
13	quantity	Тоо хэмжээ	number	✓	бутархай зөвшөөрнө
14	unit	Хэмжих нэгж	text	✓	жишээ: ширхэг
15	unit_price	Нэгжийн үнэ	number	✓	
16	total_price	Нийт үнэ	number	✓	
17	buyer_name	Худалдан авагчийн нэр	text	—	
18	buyer_reg_no	Худалдан авагчийн регистр	text	—	
19	branch_no	Салбарын дугаар	text	✓	

#	JSON түлхүүр	Монгол нэр	Төрөл	Заавал	Тайлбар
20	pos_id	Посын дугаар	number	✓	Тоон утга. Эмийн сангийн POS дугаартай ижил (холбоос)
21	org_type	Төрөл	enum	—	PHARMACY / SUPPLIER / FACTORY
—	txn_type	Гүйлгээний төрөл	enum	—	EXPENSE (зарлага). Орхивол EXPENSE гэж үзнэ

- **Огноо** — ISO 8601 (YYYY-MM-DD).
- **Тоо/үнэ** — тоон утга ("100" эсвэл 100 хоёулаа болно).
- **org_type** : PHARMACY =Эмийн сан, SUPPLIER =Эм ханган нийлүүлэгч, FACTORY =Эмийн үйлдвэр.

4. Жишээ хүсэлт (curl)

```
curl -X POST https://pmd.hdc.gov.mn/api/v1/integration/medicine-sales \
-H "x-api-key: <ТАНЫ_ТҮЛХҮҮР>" \
-H "Content-Type: application/json" \
-d '{
  "idempotency_key": "2026-06-01-org9087443",
  "rows": [
    {
      "org_name": "Эрүүл мэндийн яам", "org_reg_no": "9087443",
      "txn_date": "2026-06-01", "barcode": "6900000000001",
      "trade_name": "Paracetamol 500mg", "inn": "Paracetamol",
      "strength": "500mg", "dosage_form": "Шахмал",
      "batch_no": "B-001", "expiry_date": "2027-01-01",
      "quantity": "100", "unit": "ширхэг",
      "unit_price": "250", "total_price": "25000",
      "branch_no": "BR-01", "pos_id": 1, "org_type": "PHARMACY"
    }
  ]
}'
```

5. Хариу (response)

Амжилттай хүлээн авсан (200)

```
{ "success": true, "data": { "batch_id": 12, "status": "RECEIVED", "row_total": 1 } }
```

Мэдээллийг хүлээн авсан. Үр дүнг `batch_id` -аар шалгана (доороос).

Давтан илгээсэн (ижил `idempotency_key`)

```
{ "success": true, "data": { "batch_id": 12, "status": "PROCESSED", "reused": true } }
```

Алдаа (400 / 401)

```
{ "success": false, "message": "x-api-key header шаардлагатай" }
```

6. Боловсруулалтын төлөв шалгах

```
GET https://pmd.hdc.gov.mn/api/v1/integration/medicine-sales/batches/{batch_id}
Header: x-api-key: <ТАНЫ_ТҮЛХҮҮР>
```

Хариу:

```
{
  "success": true,
  "data": {
    "id": 12,
    "status": "PARTIAL",
    "row_total": 1000,
    "row_accepted": 980,
    "row_rejected": 20,
    "error_summary": {
      "duplicates": 5,
      "errors": [
        { "row_index": 14, "reg_no": "5555555", "barcode": null,
          "reasons": ["Заавал талбар дутуу: barcode"] }
      ]
    }
  }
}
```

- `status`: RECEIVED → PROCESSING → PROCESSED (бүгд ОК) / PARTIAL (зарим алдаатай).
- `row_rejected` > 0 бол `error_summary.errors` -оос шалтгааныг хараарай.

7. Дүрэм ба зөвлөмж

1. **Давтамж (өдөр бүр, 7 хоногийн дараа):** Өдөр бүр нэг удаа, тухайн өдрийн зарлагыг **7 хоногийн дараа** илгээнэ. Жишээ нь 2026-06-01 -ний борлуулалтыг 2026-06-08 -нд илгээнэ. Энэ хугацаа нь буцаалт/залруулга тогтворжих боломжийг олгоно. Нэг мөрийн `txn_date` нь тайлагнаж буй өдөртэй тохирно.
 2. **Давхардал:** Ижил мөрийг (`org_reg_no` + огноо + баркод + цуврал + `pos_id` + худалдан авагч + тоо + нийт үнэ) дахин илгээхэд автоматаар алгасна — тиймээс дахин илгээх нь аюулгүй.
 3. **Idempotency:** Сүлжээ тасарвал ижил `idempotency_key` -тэй дахин илгээнэ → давхар орохгүй.
 4. **Хэсэгчилсэн амжилттай хүсэлт:** Нэг мөр алдаатай байсан ч бусад мөрүүд амжилттай бүртгэгдэнэ. Алдаатай мөрийг `error_summary` -аас засаад дахин илгээнэ.
 5. **Багц хэмжээ:** 1 хүсэлтийн хэмжээ ≤ 50,000 мөр. Илүү бол хувааж илгээнэ.
 6. **Аюулгүй байдал:** `x-api-key` -ээ нууцлаарай. Зөвхөн HTTPS-ээр илгээнэ. Түлхүүр алдагдвал шинээр сольж олгоно.
-

8. Түлхүүр (API key) авах

Систем хариуцагч талаас байгууллага тус бүрд (эсвэл олон байгууллагыг хариуцдаг программ хангагчид нэг) түлхүүр олгоно. Холбоо барьж түлхүүрээ авна уу.

Төрөл	Хэрэглээ
Нэг байгууллага	Зөвхөн өөрийн (<code>org_reg_no</code>) мэдээ илгээнэ
Программ хангагч (олон байгууллага)	Хариуцдаг олон байгууллагынхаа өмнөөс илгээнэ

Хэсэг Б — Эмийн сан (байршил + POS) мэдээллийн API

Эмийн сангийн **салбар, POS терминал, хаяг (байршил), цагийн хуваарь**-ийн мастер мэдээллийг `sync` хийнэ. Энэ мэдээлэл нь борлуулалтын мөрийг салбар/POS руу холбоход (`pos_id` -аар) ашиглагдана.

Б.1. Үндсэн мэдээлэл

Endpoint	POST <code>https://pmd.hdc.gov.mn/api/v1/integration/pharmacies</code>
Аргачлал	HTTP POST, JSON body, <code>Content-Type: application/json</code>
Нэвтрэлт	<code>x-api-key: <таны нууц түлхүүр></code> (борлуулалттай ижил түлхүүр)
Боловсруулалт	Синхрон — хариунд эцсийн дүн (<code>upsert too</code>) шууд ирнэ
Давтамж	Мастер дата өөрчлөгдөх бүрд (шинэ салбар/POS нээх, хаяг/хуваарь засах)

Схема: GET `https://pmd.hdc.gov.mn/api/v1/integration/pharmacies/schema` (талбарын тодорхойлолт буцаана).

Б.2. Хүсэлтийн формат (request body)

```
{
  "rows": [
    {
      "companyRegno": "9087443",
      "companyName": "Эрүүл мэндийн яам",
      "branchNo": "BR-01",
      "branchName": "Төв салбар",
      "pos_id": 1,
      "pharmacyName": "Төв эмийн сан",
      "specialPermitNo": "ТЗ-2026-001",
      "offCode": "01",
      "offName": "Улаанбаатар",
      "subOffCode": "01",
      "subOffName": "Сүхбаатар дүүрэг",
      "bagKhorooCode": "01",
      "bagKhorooName": "1-р хороо",
      "address": "Энх тайвны өргөн чөлөө 1",
      "longitude": 106.917,
      "latitude": 47.918,
      "phoneNo": "99001122",
      "schedules": [
        { "weekday": 1, "open_time": "09:00", "close_time": "18:00", "is_closed": false },
        { "weekday": 6, "open_time": "10:00", "close_time": "15:00", "is_closed": false },
        { "weekday": 0, "is_closed": true }
      ]
    }
  ]
}
```

- `rows` — **POS бүрээр нэг мөр** (нэг салбарт олон POS бол ижил `branchNo`, өөр `pos_id`-аар олон мөр илгээнэ). Хамгийн ихдээ **50,000 мөр**.

Б.3. Мөр (row) бүрийн талбарууд

JSON түлхүүр	Монгол нэр	Төрөл	Заавал	Тайлбар
companyRegno	Байгууллагын регистр	text	✓	Эмийн сан/компанийн улсын бүртгэлийн дугаар
companyName	Байгууллагын нэр	text	✓	
branchNo	Салбарын дугаар	text	✓	(companyRegno, branchNo) = салбарын unique түлхүүр
branchName	Салбарын нэр	text	✓	
pos_id	POS терминалын дугаар	number	—	Тоон. (companyRegno, pos_id) = POS unique. Борлуулалтын pos_id -той холбогдоно
pharmacyName	Эмийн сангийн нэр	text	—	
specialPermitNo	Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	text	—	

Хаяг (байршил) талбарууд

JSON түлхүүр	Монгол нэр	Төрөл	Заавал	Тайлбар
offCode	Аймаг/ нийслэлийн код	text	—	2 оронтой (ж: 01 =УБ). Засаг захиргааны код
offName	Аймаг/ нийслэлийн нэр	text	—	
subOffCode	Сум/дүүргийн код	text	—	Зөвхөн өөрийн түвшний 2-оронтой сегмент (аймгийн кодыг ДАВТАХГҮЙ). ж: 01
subOffName	Сум/дүүргийн нэр	text	—	
bagKhorooCode	Баг/хорооны код	text	—	Зөвхөн өөрийн түвшний 2-оронтой сегмент (дээд түвшний кодыг ДАВТАХГҮЙ). ж: 01
bagKhorooName	Баг/хорооны нэр	text	—	
address	Дэлгэрэнгүй хаяг	text	—	Гудамж, байр, тоот
longitude	Уртраг	number	—	GPS координат (ж: 106.917)
latitude	Өргөрөг	number	—	GPS координат (ж: 47.918)
phoneNo	Утас	text	—	
schedules	Цагийн хуваарь	array	—	Доороос харна уу

Хаягийн код: Талбар бүр нь **зөвхөн өөрийн түвшний 2-оронтой сегмент** байна — систем эдгээрийг offCode + subOffCode + bagKhorooCode дарааллаар нийлүүлж бүтэн кодыг үүсгэнэ (аймаг= 01 , сум/дүүрэг= 0101 , баг/хороо= 010101), улмаар Монголын засаг захиргааны хаягийн лавлахтай холбоно. ⚠ **subOffCode/bagKhorooCode-д бүтэн (давхар) кодыг бүү бичээрэй** — ж: Сүхбаатар дүүрэг бол subOffCode="01" ("0101" БИШ), 1-р хороо бол bagKhorooCode="01" ("010101" БИШ). Бүтэн код илгээвэл хаяг буруу/таарахгүй холбогдоно. Эх систем 1 -ийг 01 болгож сегментийг 2 оронгоор автоматаар гүйцээнэ.

`schedules` — салбарын цагийн хуваарь (optional)

```
"schedules": [
  { "weekday": 1, "open_time": "09:00", "close_time": "18:00", "is_closed": false },
  { "weekday": 0, "is_closed": true }
]
```

- `weekday` : 0 =Ням, 1 =Даваа ... 6 =Бямба.
- `open_time` / `close_time` : "НН:ММ" . `is_closed`: true бол тухайн өдөр амарна (цаг шаардахгүй).
- Нэг өдөрт **олон ээлж** (жишээ: 09:00–13:00, 14:00–18:00) — тухайн `weekday` -г давтаж 2 мөр илгээнэ.
- ⚠ Хуваарьтай мөр ирвэл тухайн салбарын **бүх хуваарийг СОЛИНО** (replace, нэмэхгүй).

Б.4. Жишээ хүсэлт (curl)

```
curl -X POST https://pmd.hdc.gov.mn/api/v1/integration/pharmacies \
-H "x-api-key: <ТАНЫ_ТҮЛХҮҮР>" \
-H "Content-Type: application/json" \
-d '{
  "rows": [
    {
      "companyRegno": "9087443", "companyName": "Эрүүл мэндийн яам",
      "branchNo": "BR-01", "branchName": "Төв салбар",
      "pos_id": 1, "offCode": "01", "subOffCode": "01", "bagKhorooCode": "01",
      "address": "Энх тайвны өргөн чөлөө 1", "longitude": 106.917, "latitude": 47.918
    }
  ]
}'
```

Б.5. Хариу (response)

Синхрон тул хариунд **эцсийн дүн** шууд ирнэ:

```
{
  "success": true,
  "data": {
    "batch_id": 12,
    "rows_total": 1,
    "branches_upserted": 1,
    "addresses_resolved": 1,
    "pos_upserted": 1,
    "schedules_upserted": 2,
    "backfilled_sales": 5,
    "rejected": 0
  }
}
```

- `branches_upserted` / `pos_upserted` — шинээр үүсгэсэн эсвэл шинэчилсэн салбар/POS тоо.
- `addresses_resolved` — хаягийн кодоор холбогдсон мөр.
- `backfilled_sales` — энэ POS-той өмнө ирсэн **борлуулалтын мөрүүд** одоо салбар руу холбогдсон тоо.
- `rejected` > 0 бол `error_summary.errors` -оос шалтгааныг хараарай.

Б.6. Дүрэм ба зөвлөмж

1. **Upsert түлхүүр:** `(companyRegno, branchNo)` = салбар, `(companyRegno, pos_id)` = POS. Ижил түлхүүрээр дахин илгээвэл шинэчилнэ (давхар үүсгэхгүй).
2. **POS заавал тоон:** `pos_id` нь **тоон** (1, 2, 3...) байна. `POS-01`, үсгээр эхэлсэн дугаар татгалзагдана. ⚠ Тэргүүлэх 0-той дугаар (`001`) **татгалзагдахгүй — тоо болгож хэвийнждэг** (`001` → `1`), тиймээс `001` ба `1` нэг POS гэж тооцогдоно. Салбар бүрийн POS дугаарыг тогтвортой, давхцалгүй тоогоор өгнө үү.
3. **Холболтын дараалал:** Эмийн сангийн мэдээллийг борлуулалтаас **өмнө** илгээх нь зүйтэй. Хэрэв борлуулалт өмнө ирсэн бол энэ сунс дараа нь автоматаар холбоно (`backfilled_sales`).
4. **Хуваарь = replace:** `schedules` ирвэл хуучин хуваарийг бүхэлд нь солино.